

Bussit

Opas- ja avustajakoira kuljettajan lähelle

Opas- ja avustajakoiran kanssa matkustaville suositellaan matkustamista bussin etuosassa. Näin asiointi kuljettajan kanssa ja opastus oikealla pysäkillä pois jäämiseksi on helppoa. Tätä varten ainakin paikallisliikenteessä tulisi olla bussin etuosassa paikka, joka on varattu liikkumisesteisille matkustajille.

Busseissa ongelmana on, että matkustamotila on yhtenäinen ja matkustajia voi olla paljon. Tällöin myös opas- ja avustajakoirat, lemmikkieläimet sekä eläinallergiset henkilöt saattavat joutua matkustamaan samassa tilassa. Ilmanvaihdon takia lemmikkieläinten kanssa matkustaville luonnollisin sijoituspaikka on bussin takaosa. Allergisella matkustajalla on kuitenkin lemmikkieläimen kanssa matkustavaan nähden ensisijainen oikeus valita paikka bussissa.

Bussissa opas- ja avustajakoiran tai lemmikkieläimen ja toisaalta allergisten henkilöiden tulisi sijoittua siten, että koirista allergisille henkilöille haitta minimoituu.

Bussien kaukoliikenteessä ei yleensä varata paikkoja etukäteen. Opaskoiran kanssa liikkuvalla on aina oikeus päästä bussiin. Jos bussiin on tulossa sekä opaskoiran kanssa liikkuva että eläinallerginen henkilö pyritään kuitenkin siihen, että palvelullaan linja-autoon ensin tullutta asiakasta.

Bussissa jo oleva allerginen matkustaja voi tarvittaessa pyytää kuljettajaa jopa estämään lemmikkieläintä (mutta ei opaskoiraan) nousemasta autoon.

Kutsuohjatussa palvelubussiliikenteessä suositellaan, että opaskoiran mukaan tulosta tai matkustajan vaikeasta eläinallergisuudesta ilmoitetaan tilauksen yhteydessä. Erityisesti kokonaan kutsuohjatussa palveluliikenteessä on mahdollista suunnitella matkareitit tarvittaessa siten, ettei kyydissä ole samanaikaisesti eläinallergista ja opaskoiran kanssa matkustavaa henkilöä. Lisäksi se mahdollistaa sopivan kulkuneuvon valitsemisen kuljetusta varten silloin kun valittavana on useampia vaihtoehtoja.

Palvelubusseissa opaskoiran kanssa matkustavalle varataan paikka palvelubussin etuosasta. Kiinteiden reittien ja/tai aikataulujen mukaan liikennöivissä palvelubusseissa ei ole ennakkoilmoittautumista. Niissä menetellään samojen periaatteiden mukaan kuin tavanomaisessa paikallisliikenteessä.

Joka sadas eläinallergikko saa oireita joukkoliikenteessä

Selvitysten mukaan eläinallergeeneja esiintyy runsaasti joukkoliikennevälineissä. Niitä kulkeutuu matkustajien tai henkilökunnan vaatteissa, vaikka eläimiä ei olisikaan mukana. Allergeenien määrä riittää aiheuttamaan oireita voimakkaasti eläimille allergisille henkilöille. Suosimalla helposti puhdistettavia materiaaleja sekä huolehtimalla huolellisesta ja säännöllisestä siivouksesta ja tuuleuksesta allergeenien määrää voidaan vähentää. Henkilökunnalla tulisi myös olla tarvittavat ensiaputaidot.

Opas- ja avustajakoira on itsenäisen liikkumisen apuväline – ei lemmikki

Suomessa on noin 200 opaskoiraan käyttävää näkövammaista ja 30 avustajakoiraan käyttävää liikuntavammaista. Koira on näkö- tai liikuntavammaiselle tärkeä itsenäisen liikkumisen edellytys eikä sitä voi näin ollen rinnastaa lemmikkiin. Näiden koirien lukumäärä on niin vähäinen, että käytännössä todennäköisyys, että opas- tai avustajakoiran kanssa matkustava ja koira-allerginen tai hengityssairas henkilö matkustaisivat samassa tilassa, on pieni. Sen vuoksi opas- tai avustajakoiran kanssa kulkevan on päästävä sellaisiin tiloihin, joihin lemmikkieläimien pääsy on kielletty.

Eläinallergisten matkustajien ja opas- tai avustajakoiran kanssa liikkuvien henkilöiden matkustamista voidaan oleellisesti helpottaa kun noudatetaan oheisia suosituksia.

Suosituksissa opaskoiraalla tarkoitetaan myös avustajakoiraan.

Erityisesti on huomattava:

Opas- tai avustajakoiran kuljettamisesta ei missään liikennemuodossa ole oikeutta periä erillistä maksua.

Lisätietoja:

Liikenne- ja viestintäministeriö, puh. (09) 16002, www.mintc.fi

Näkövammaisten keskusliitto, puh. (09) 363 041, www.nkl.fi

Allergia- ja Astmaliitto, puh. (09) 47 33 51, www.allergialiitto.com

Hengitysliitto Heli, puh. (09) 752 7511, www.hengitysliitto.fi

Invalidiliitto, puh. (09) 6131 9218, www.invalidiliitto.fi

VR-Yhtymä, puh. 0307 20 900, www.vr.fi

Linja-autoliitto, puh. (09) 682 701, www.linja-autoliitto.fi

Finnair Oyj, puh. 0600 140 140, www.finnair.fi

Suomen Taksiliitto, puh. (09) 2530 4200, www.taksiliitto.fi

Paikalliset bussiliikennöitsijät

Valtakunnallinen vammaisneuvosto (VANE), puh. (09) 16001, www.vane.to

Opas- ja avustajakoiran kanssa joukkoliikenteessä

Suosituksukset opaskoiran ja avustajakoiran kanssa liikkuvien ja eläinallergisten henkilöiden matkustamisen helpottamiseksi

Suosituksset opas- ja avustajakoiran kanssa liikkuvien ja eläinallergisten henkilöiden matkustamisen helpottamiseksi

Suosituksissa opaskoiralla tarkoitetaan myös avustajakoira.

Taksit

Ilmoitus opas- tai avustajakoirasta tilausta tehdessä

Opaskoiran mukaan tulosta on hyvä ilmoittaa jo taksia tilattaessa. Tällöin tilauskeskus voi ohjata kuljetuksen taksille, joka soveltuu mahdollisimman hyvin koiran kuljettamiseen. Samalla voidaan varmistaa, ettei kuljetus ohjautu kuljettajalle, jolla on eläinallergia. Ennakoilmoituksen ansiosta voidaan tarvittaessa varata mukaan penkinsuojukset, jolloin allergeenien jäämistä autoon voidaan vähentää.

Takseissa ei yleensä aiheudu ongelmia opaskoiran kanssa kulkeville eikä allergeenille matkustajille, koska taksimatkat ovat etukäteen tilattavia yksilökuljetuksia.

Mikäli asiakas ottaa taksin ns. tolpalta tai taksiasemalta eikä ensimmäinen jonossa olevista kuljettajista voi ottaa opaskoiran kanssa liikkuvaa asiakasta kyytiin oman allergiansa vuoksi, tulee kyseisen kuljettajan järjestää paikalle asiakkaalle sopiva taksi mahdollisimman nopeasti.

Lähijunat ja metro

Opas- ja avustajakoiran kanssa kaikkiin vaunuihin

Nopeatempoisessa lähijunaliikenteessä ja metrossa opaskoiran kanssa voi nousta kaikkiin vaunuihin. Lyhyen matkajan ja opaskoiran vähäisen määrän vuoksi allergiahaitta on vähäinen.

Eläinallergisen matkustajan on hyvä tietää, että lähi- ja paikallisjunissa sekä metrossa on tavallisille lemmikkieläimille osoitettu omat vaunut, joita hänen siis kannattaa välttää.

Raitiovaunuissa sovelletaan vastaavia periaatteita kuin bussien paikallisliikenteessä.

Kaukoliikenteen junat

Paikan varaaminen suotavaa

Junatyypistä riippuen allergeenille matkustajille on tarjolla erilaisia palveluja. Perinteisissä sinisissä päiväpikajunissa on paikkoja varattavissa allergeenille matkustajille sekä ensimmäisessä luokassa on allergeenille matkustajille tarjolla 6-hengen allergiahytti ja toisessa luokassa 2- tai 4-hengen allergiahytti 2-kerrosvaunusta. Myös Intercity2-junissa on tällaisia allergiahyttejä. Pendolino soveltuu materiaaliensa puolesta kokonaan allergeenille matkustajille.

Yöjunissa makuuvaunun keskimmäinen hytti soveltuu allergeenille matkustajille.

Kaukojunissa opaskoiran kanssa liikkuvien suositellaan matkustavan lemmikkiosaston viereisessä vaunuosastossa, jossa opaskoiran kanssa liikkuville on varattu omat paikat. Tarpeen vaatiessa voi opaskoiran kanssa matkustava varata paikan myös muualta kyseisestä vaunusta.

Tarkemmat tiedot opaskoiran kanssa matkustavien paikoista junissa vaihtelevat vaunutyypeittäin ja nämä kannattaa tarkistaa etukäteen asemilta. Opaskoiran kanssa matkustava voi käyttää ravintolavaunun palveluita.

Makuuvaunuissa opaskoiran kanssa voi matkustaa vaunujen päätyhyteissä, jolloin makuuhytti varataan omaan käyttöön.

Opaskoiran kanssa liikkuvia suositellaan varaamaan paikka etukäteen. Tällöin voidaan sopia mahdollisesti tarvittavasta opastuksesta junaan. Myös allergisen matkustajan kannattaa tehdä varaus etukäteen ja ilmoittaa tässä yhteydessä allergistaan.

Laivat

Maininta ennakkovarauksen yhteydessä

Laivalla matkustettaessa tehdään yleensä aina ennakkovaraus, jolloin erityyppisiin järjestylihin on paremmat mahdollisuudet. Esimerkiksi allergeenille on omat allergiahyttit. Pitemmillä matkoilla suositellaan hyttivarausta myös opaskoiran kanssa matkustaville.

Opaskoiran kanssa liikkumisen on oltava mahdollista myös laivan yleisissä tiloissa kuten ravintoloissa ja muissa palvelu- ja asiointipisteissä. Opas- tai avustajakoirat kulkevat opastettavan mukana maksutta. Niitä ei sisällytetä laivoissa sovellettaviin mahdollisiin eläinten määräkiintiöihin.

Lentokoneet

Ennakkovaraus auttaa

Opaskoirasta tulee mainita jo lentovarausta tehtäessä, sillä käytäntö opaskoiran kanssa matkustamisesta vaihtelee eri lentoyhtiöillä. Näin toimittaessa lentoyhtiöt voivat vahvistaa paikan jokaiselle lentovälille ja varata matkustamosta sopivan paikan opaskoiran kanssa matkustavalle.

Ulkomailla matkustettaessa matkustajan vastuulla on hoitaa kaikki kohdemaan koirankuljetusta varten vaatimat asiakirjat, kuten rokotustodistukset ja tuontiluvat kuntoon.

Finnair ottaa ennakkopaikanjaon yhteydessä huomioon matkustajat, joilla on erityistarpeita lennon aikana. Näin myös allergiset henkilöt voidaan sijoittaa mahdollisimman sopivaan paikkaan lentokoneessa. Jos samalle lennolle on tekemässä varausta sekä opaskoiran kanssa matkustava että eläinallerginen henkilö, otetaan huomioon ensisijaisesti ensiksi varauksen tehneen matkustajan erityistarpeet. Tällöin opaskoiran kanssa matkustavalle voidaan ehdottaa jotain muuta lentovuoroa, jos lennolle on jo ilmoittautunut voimakkaasti allerginen matkustaja tai allergeenille henkilölle voidaan suositella toista lentovuoroa, jos tiedetään lennolla jo olevan opaskoiran kanssa matkustava henkilö.

Tulee kuitenkin muistaa, että hyvästä ilmastoinnista johtuen eläinallergeeneille altistuminen on vähäistä lentokoneissa.

